

ת"פ 7933/04/15 - מדינת ישראל נגד מיכאל אוסעדון-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

11 ינואר 2017

ת"פ 7933-04-15 מדינת ישראל נ' אוסעדון

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן, סגן נשיאה
המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד שלומי שוחט

נגד

מיכאל אוסעדון-בעצמו

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד אלכס גאוסקין

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות שלושה כתבי אישום נפרדים, ובמסגרת צירוף תיקים, בעבירות הבאות:
(א) בת.פ. 7933-04-15 הורשע הנאשם בשתי עבירות של התפרצות לבית מגורים או תפילה וגניבה ממנו ועבירה נוספת של היזק לרכוש במזיד, שתי עבירות לפי סעיפים 406(ב) ועבירה נוספת לפי סעיף 452 בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 [להלן: "**חוק העונשין**"], בהתאמה.
נסיבות המקרה כפי העולה מכתב האישום ומהודאת הנאשם הן שביום 19.3.2015, התפרץ הנאשם לבית הכנסת בבאר שבע, שבר את השמשה של דלת הכניסה וגנב קופת צדקה (שהכילה ₪ 72), קופסאות שימורים, חבילת קרקרים ובקבוק וויסקי [להלן: "**האישום הראשון**"].
ביום 4.4.2015 התפרץ לבית מגורים של בן משפחתו, קרע את רשת הדלת, נכנס וגנב מיקרוגל וטלוויזיה [להלן: "**האישום השני**"].
(ב) בת.פ. 24857-04-15 הורשע הנאשם בעבירות של קשירת קשר לפשע, הסגת גבול, התפרצות לבניין שאינו דירה וגניבה ממנו, עבירות לפי סעיפים 449(א)(1), 447(א) ו-407(ב) בחוק העונשין, בהתאמה.
נסיבות מקרה זה הן שביום 29.3.2015 קשר הנאשם קשר עם חברו [להלן: "**אפנג'ר**"] להתפרץ לחדר הביטחון במגדלי הקמפוס בבאר-שבע ולגנוב משם. הם אכן הגיעו למקום כשהם חבושים בכובעי קפוצ'ון ומצויידיים בעגלת סופר, נכנסו לבניין, עלו עד לחדר הביטחון במעלית ושם שברו את מנעול הדלת והתפרצו פנימה. הם גנבו ביחד מוצרי מזון וכלי מטבח שונים בשווי של כ- 1,200 ₪ ואף ניסו לפרק את מכשיר הטלוויזיה ולגנוב אותו, אך ללא הצלחה. את המוצרים מכרו השניים לאחר מכן תמורת סך של 300 ₪ ורכשו בכסף סמים [להלן: "**האישום השלישי**"].
(ג) בת.פ. 24711-04-15 הורשע הנאשם בעבירות של פציעה כשעברין מזוין והחזקת סכין, עבירות לפי סעיפים 335(א)(1) ו-186(א) בחוק העונשין.
נסיבות אירוע זה הן שביום 30.3.2015 (יום למחרת האירוע נושא האישום השלישי) פצע הנאשם את אותו חבר

אפנג'ר (שותפו לאותו אירוע הנ"ל), שעה שישן בחצרו. הנאשם נכנס לביתו של החבר בשעות הלילה, בעת שישן, לקח סכין ודקר אותו בירך רגל שמאל ובכך גרם לו חבלה, וכל זאת כיוון שלא החזיר לו זוג אופניים שאותן השאיל לו מספר ימים קודם לכן [להלן: "האישום הרביעי"].

2. הנאשם הודה למעשה בישיבה הראשונה שהתקיימה בתיק 7933-04-15 וביקש לצרף את שני התיקים הנוספים, ללא כל תיקון. מיד לאחר שהורשע בשלושת התיקים הוא נשלח לשירות המבחן לשם בחינת שילובו בהליך גמילה.

ביום 2.7.2015, לאחר שהתקבל תסקיר שירות המבחן, ולאחר ששמעתי גם את מר אפנג'ר (השותף והקורבן) מצאתי לנכון לאפשר בחינת הליך שיקומי בטרם יישמעו הטיעונים לעונש [החלטה מיום 2.7.2015], והנאשם שוחרר ממעצרו לקהילה הטיפולית הסגורה "אילנות". מעת לעת נדחו הטיעונים לעונש לצד דיוני מעקב ולבסוף נשמעו הטיעונים ביום 13.9.2016, לאחר שההליך הטיפולי כמעט והסתיים והתקבל תסקיר משלים וסופי של שירות המבחן.

הטיעונים לעונש

3. עדויות ההגנה

(א) הגב' יעל אוסעדון, אשתו של הנאשם

אשתו של הנאשם סיפרה כי הכירה את הנאשם כשהיה נקי מסמים בשנת 2000. אז ניהל אורח חיים נורמטיבי ועסק עצמאי בתחום הגבס. יש לה שני ילדים מיחסים קודמים ושני ילדים משותפים עם הנאשם. לדבריה, הנאשם תפקד כאבא וכבעל לכל דבר. עם זאת, בתקופה בה חזר לצרוך סמים חזר גם למעגל העבריינות ואז, כך סיפרה, הרחיקה אותו מקרבתה ומקרבת ילדיהם ואף הבהירה לו, כי הוא יוכל לחזור לקרבתם רק כאשר הוא יטפל בעצמו ויחזור להיות נקי מסמים. הגב' אוסעדון סיפרה על הטיפול הזוגי והמשפחתי שעברו ועל כך שכיום (לאחר ההליך בקהילה) יש לנאשם מוטיבציה גבוהה לצאת ממעגל הסמים ולהשתלב בחזרה בדרך הנורמטיבית ובקרבת משפחתו, וכי המשפחה נכונה לעבור למרכז הארץ כדי להתנתק מסביבתו הקודמת של הנאשם ולשקם חייהם.

(ב) עדויות של מר שלמה אפנג'ר [קורבן העבירה נושא האישום הרביעי]

מר אפנג'ר סיפר על היכרותו ארוכת השנים עם הנאשם ועם משפחתו ועל כך שגם עבדו יחדיו בעבר. הוא סיפר שאירוע הדקירה לא השפיע על החברות ביניהם וכי בעצמו הגיב באופן סלחני לנאשם שבעצמו עזר לו לחבוש פצעו. לדבריו -

"... הכל בסדר, הוא היה מסטול, מתוך סטלה, הייתי מתוך שינה. הוא היה מזריק 7 - 8 זריקות ולוקח כדורים. הוא דקר אותי, עזר לי לחבוש את הרגל, הצטער והלך"

מר אפנג'ר אישר גם שלא המשיך את הטיפול הרפואי ולא הגיע למיון אלא הסתפק בטיפול שניתן לו במרפאה וכי הפצע נרפא.

4. תמצית תסקירי שירות המבחן:

בעניינו של הנאשם הוגשו לא מעט תסקירים וזאת בשים לב להליך הטיפולי שעבר במשך למעלה משנה: עולה מהתסקירים כי הנאשם כיום כבן 43, נשוי ואב לשני ילדים בגילאי 11 ו-7 היום. הנאשם סיים 10 שנות לימוד ולחובתו עבר פלילי מכביד. מזה כ-25 שנה מנהל אורח חיים שולי והתמכרותי הכולל שימוש בסמים וריצוי עונשי מאסר לסירוגין. לדבריו, עזב את המסגרת הלימודית על מנת לסייע בפרנסת משפחתו וגם על רקע מעורבותו

בפלילים מגיל צעיר ולכן גם לא גויס לשירות צבאי.

שירות המבחן פירט בתסקירו את מסכת חייו הקשה של הנאשם, את תחילת דרכו בפלילים עוד בתקופת בחרותו, בין היתר גם על רקע התדרדרות לסמים קלים ובהמשך גם לסמים קשים.

לנאשם הורים מבוגרים ולאחיו עבר פלילי גם כן, אם כי בעצמם ערכו שינוי בדפוס התנהגותם ונמנעים מלהיות מעורבים בפלילים.

אשתו של הנאשם תומכת ומסייעת לו באופן משמעותי ומסגרת הנישואים מהווה עבורו מסגרת התומכת משמעותית. באשר לניסיונות גמילה בעבר, עולה כי בשנת 2003 עבר הנאשם הליך עצמאי של גמילה, בכלא ומאז נמנע כליל משימוש בסמים, עד לעת האחרונה. על רקע לחצים במקום עבודתו ומשברים שחווה בתפקודו כהורה חזר לסם.

החל מחודש אוגוסט 2015 נמצא הנאשם בהליך טיפולי במסגרת ההליך דנן, בקהילת אילנות במרכז הארץ. תסקירים שהוגשו תוך כדי הטיפול לימדו על התקדמות משמעותית ויפה לרבות טיפול זוגי.

בתסקיר המסכם (מיום 13.9.2016) ציין שירות המבחן את שילובו של הנאשם בהוסטל מחוץ לקהילת אילנות ורצונו להעתיק מגוריו לנתניה. צויין כי הנאשם חש בושה במעשיו ובפגיעה באנשים כתוצאה ממעשיו העברייניים. עוד צויין כי הנאשם הצליח להשתלב בעולם התעסוקה בשילוב עם טיפול פרטני וקבוצתי ואף השתלב בהוסטל של הקהילה בכפר סבא. אשתו מהווה עבורו גורם תומך משמעותי בתהליך שהוא עובר ואף מביעה נכונות להעתיק את מקום מגוריה על מנת לתמוך ולסייע לנאשם.

ביום 26.12.2016 הוגש תסקיר נוסף (לבקשת בית המשפט) ונלמד ממנו שאכן הנאשם סיים את שלב ג' בתוכנית השיקום ועבר מההוסטל לדירת מעבר, תוך עריכת שינוי באורחות חייו, והוא נכון כעת להשתקע בכפר סבא ביחד עם משפחתו.

נוכח כל האמור, ולאור התהליך הטיפולי השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם, המליץ שירות המבחן להעדיף את האפיק השיקומי ולא לשלוח את הנאשם לכלא, אלא להאריך את המאסרים המותנים ולגזור על הנאשם צו מבחן לשם המשך ההליך הטיפולי. עוד המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם התחייבות ולהאריך את המאסרים המותנים.

שירות המבחן נמנע מהמלצה על צו שירות על מנת שלא להקשות על הנאשם בשיקומו בשלב זה, וכן ביקש שלא לחייבו בפיו על מנת שלא לגרום לאשתו לשאת בעול זה.

5. תמצית טיעוני ב"כ המאשימה:

ב"כ המאשימה הגיש את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם [ת/1] ואת התעודה הרפואית של המתלונן [ת/2]. כמו כן הגיש מאסר מותנה בר הפעלה בן 6 חודשים מת.פ. 48348-01-12 [ת/3], שני מאסרים מותנים ברי הפעלה האחד בן 7 חודשים והשני בן 3 חודשים מת.פ. 47860-03-12 [ת/4] והתחייבות בסך כולל של 4,000 ₪ מת.פ. 48348-01-12 [ת/5].

ב"כ המאשימה הדגיש את חומרתן של העבירות והפגיעה בערכים המוגנים, בכל אחד מהתיקים המצורפים. עוד הדגיש את עבירת האלימות ובכך שהנאשם נטל סכין ודקר את המתלונן וגרם לו חבלה, דבר שהיה עשוי להסתיים באופן חמור יותר. בהקשר לכך, הדגיש גם את עבירות הרכוש והפוטנציאל שאלה הסתיימו באירוע אלים ואת הצורך בענישה מרתיעה. עוד נטען, כי מדובר בעבירות שנעברו במטרה לממן את רכישת הסמים ובכך יש פגיעה באינטרס הציבורי.

ביחס למתחם העונש הראוי בגין ת.פ. 7933-04-15 המתייחס לשני אישומים, סבור ב"כ המאשימה כי יש לראות את שני האישומים כאירועים נפרדים ובכך לקבוע מתחמים נפרדים. בעניין האישום הראשון (ההתפרצות לבית הכנסת)

יש לדעתו להעמיד את מתחם העונש הראוי למתחם שנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד ל- 24 חודשי מאסר בפועל. מתחם זה מתאים לשיטתו גם לאישום השני (התפרצות לבית המגורים) ויש להשית על הנאשם עונש זהה. ביחס לאישום השלישי (ההתפרצות לחדר הביטחון), יש לדעתו להעמיד את העונש הראוי למתחם שנע בין 10 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל. ביחס לאישום הרביעי (הדקירה), יש לדעתו להעמיד את העונש הראוי למתחם שנע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל. בהקשר למתחמים הפנה ב"כ המאשימה לאסופת פסיקה התומכת בטיעונו.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ברך ב"כ המאשימה את כבדת הדרך שעבר הנאשם בהליך הטיפול. עם זאת, ציין, כי יש לראות את הצלחת הנאשם בהליך הטיפול כהצלחה המשרתת את האינטרס האישי של הנאשם אשר הוא העיקרי שיוצא נשכר מכך ואילו החברה נשכרת מכך רק בעקיפין. עם זאת, הדגיש ב"כ המאשימה את עברו הפלילי המכביד של הנאשם וטען כי אין זה המקרה המצדיק הקלה בענישה.

משכך, עתר ב"כ המאשימה להפעיל את המאסרים המותנים. לדבריו, בתי המשפט בכל הערכאות אינם רואים בהצלחת הליך טיפולי שנאשם עובר כגורם שיצדיק הארכת התנאים וזאת ביחס לחומרת המעשים בהם הורשע הנאשם.

6. תמצית טיעוני ב"כ הנאשם:

הסנגור לא התווכח עם התובע ביחס לחומרת העבירות ולמתחמי הענישה הרלוונטים.

עם זאת, מיקד הסנגור את טיעונו בהליך השיקום ובעתירתו לחרוג ממתחמי הענישה נוכח התוצאה האפשרית של הליכי גמילה מוצלחים כנגד שיקול הגמול. לטענתו, למרות עקרון הגמול שבתיקון 113 בחוק העונשין, עדיין יש מקום לשיקולי השיקום גם אגב שימוש בסעיף 85 בחוק העונשין המאפשר לבית המשפט להאריך מאסרים מותנים.

הסנגור ביקש לאמץ את המלצות שירות המבחן והדגיש כי הנאשם נמצא בהליך טיפולי כ- 14 חודשים ואף ממשיך בדרך שהתווה לו שירות המבחן. לטענתו, דווקא ההליך הטיפולי שעבר הנאשם בעשור הקודם מלמד על הצלחה שהחזיקה מעמד תקופה משמעותית שבה הקים משפחה ופעל בדרך נורמטיבית. מה שהחזירו למעגל העבריינות האחרון הוא השימוש בסמים, בתקופה קצרה אחת שבה בוצעו כל העבירות. משכך, עתר הסנגור להתבונן על שלושת המקרים כעל מקשה אחת.

הסנגור התייחס גם למסוכנות הנאשם, וטען כי הנאשם למעשה משוחרר תקופה לא מבוטלת ומטפל בעצמו ובמשפחתו ויש כמובן לזקוף זאת לזכותו.

לטענת הסנגור, האינטרס הציבורי מחייב הוצאת אנשים מכורים מחוץ למעגל חיים זה. לכן, כך נטען, שליחתו של הנאשם לכלא היום, לאחר שעבר את כבדת הדרך הארוכה, לא נוטל אפילו תחליפי סם ומשתלב במקום תעסוקה ובפיקוח שירות המבחן - דווקא יעמידו את הנאשם בסיכון, שכן ההליך בכלא אינו מוצלח כאותו הליך שמחוצה לו. בהקשר זה, טען הסנגור כי יש לראות את המכור לסם כחולה סופני המבצע עבירות על רקע התמכרות לסמים.

הסנגור עתר אם כן לאמץ את המלצת שירות המבחן תוך אמירה גם מטעמו שהיה והנאשם יסטה כיום מדרכו החדשה, ויחזור לסמים ולעבריינות, הוא יחזור גם לבית המשפט ויורחק לתקופה ארוכה מהחברה, אולם אז יוכל לבוא בטרזניה רק לעצמו.

7. הנאשם פנה אף הוא לבית המשפט, הביע חרטה על מעשיו ורצון עז לחזור למסלול החיים הנורמטיבי כפי שהצליח בעברו. בדבריו, חזר וסיפר על ההזדמנות שניתנה לו לשקם את עצמו וזאת למרות שלשיטתו מגיע לו עונשים חמורים. עוד ציין את כבדת הדרך שעבר ואת השינוי החיובי הנובע מכך:

" ... אף אחד לא חייב לתת לי את מה שקיבלתי, להפך הייתי צריך לקבל עונשים חמורים

יותר. קיבלתי צ'אנס ואני נלחם כל יום ... האחריות היחידה שלי היום היא להציל את הבן שלי שהוא בן 7. האופציה היחידה שיש לי זה לתת לו דוגמה חיובית. אני מוכן לעשות ואני אעשה כל דבר שצריך כדי לעצור את ההתמכרות הזו שעוברת במשפחה שלי מדור לדור ..."

הדין

אופן קביעת המתחמים

8. בבואנו לקבוע את מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
9. במקרה שלפנינו, מדובר על שלושה כתבי אישום ועל ארבעה אישומים שונים, כלפי מספר קורבנות שונים, בתקופה של כשבועיים (מיום 19.3.2015 עד יום 4.4.2015).
- הסנגור המלומד עתר לראות את כל הפעילות העבריינית כמקשה אחת בשים לב ל"נפילתו" של הנאשם לסמים באותה תקופה קשה.
- סעיף 40ג(א) בחוק העונשין, שכותרתו "ריבוי עבירות", מורה לקבוע מתחם עונש נפרד לכל אירוע בנפרד. אמנם, שהתיבה "אירוע אחד" רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן, כולל מעשים שונים, ביחס לקורבנות שונים ובמקומות שונים אולם זאת כאשר ניתן לראותם וראוי לראותם כמסכת עבריינית אחת [השווה ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)].
- לטעמי, במקרה שלפנינו, פרט לטענה שהעבירות בוצעו על רקע שימוש בסמים, אין מקום לראותם כמקשה אחת, ויש ללכת בדרך הכללית שקבע המחוקק ולקבוע מתחם עונש הולם לכל אחד ואחד מהאירועים. יתכן ויהיה מקום לבחון את מידת החפיפה בין המקרים לעת גזירת הדין עצמה.

מתחם העונש ההולם בעבירת התפרצות וגניבה מבית כנסת נושא האישום הראשון

10. אין צורך להכביר במילים לגבי הערך המוגן שנפגע בעבירות התפרצות וגניבה. לצד גרימת נזק הרכוש לקורבן העבירה, גורמים מעשים אלה עוגמת נפש לקורבנות ואיבוד תחושת הביטחון שהיא הבסיס לאיכות החיים. באופן עקיף קיים גם נזק לציבור כולו כתוצאה מצורך באמצעי מיגון וביטוח.
11. בקביעת מתחם העונש ההולם יש להביא בחשבון בין היתר האם בוצעה העבירה בצוותא, מהי מידת התחכום, הנחישות בביצוע העבירה, הרקע למעשה ומצב נפשו של הנאשם, הרכוש שנגנב, ומהיכן נגנב, לרבות ערכו הכלכלי והרגשי של הרכוש שניזוק או נגנב. יש לבחון כיצד בוצעה ההתפרצות ואגב איזה רכוש ניזוק בהתפרצות עצמה; יש לבחון את האמצעים שעמדו לרשות המתפרץ ואת פוטנציאל הנזק כתוצאה מאמצעים אלו, לרבות קיומו של נזק קר או חם [מבלי לגרוע מכפל העונש הקבוע בסעיף 408 בחוק העונשין]. עוד יש לבחון, מבחינת פוטנציאל הנזק את הסיכוי למפגש עם קורבנות, אשר לצערנו ידענו שכתוצאה מכך עלולים להימצא גם נפגעים בנפש או בגוף, אף אם לא לכך התכוון הפורץ מלכתחילה.
12. המחוקק עצמו ראה בחומרה את עבירות הרכוש ולא בכדי קבע עונש של עד שבע שנות מאסר בגין עבירה של התפרצות לבית מגורים או תפילה. גם בית המשפט העליון הטעים כי שיקול הגמול בעבירות התפרצות הוא שיקול הגובר, וכך גם שיקול ההרחקה מהחברה. ראו למשל קביעתו של כב' השופט א. רובינשטיין ברע"פ 1708/08 לוי נ' מדינת ישראל (21.2.2008):

" ראו כי פורצים או פורצים בפוטנציה יידעו כי עלולים הם למצוא עצמם, משיילכדו, מאחורי סורג ובריאח - כדי לפטור מעונשם, ולו לתקופת מה, את הציבור"

[ראו גם רע"פ 10551/09 יורובסקי נ' מדינת ישראל (7.1.2010) וע"פ 7452/08 מדינת ישראל נ' אואזנה (31.12.2008)].

13. כאמור, הנסיבות של האישום הראשון הן שביום 19.3.2015, התפרץ הנאשם לבית הכנסת בבאר שבע, שבר את השמשה של דלת הכניסה וגנב קופת צדקה (שהכילה ₪ 72), קופסאות שימורים, חבילת קרקרים ובקבוק וויסקי.

ההתפרצות אמנם לא היתה מתוכננת אולם תוכננה מראש, ובוצעה אגב שבירת שמשת דלת הכניסה, ללא חשש מפני האפשרות להיתפס. לא הוצגו נתונים נוספים ועל כן לא ניתן לקבוע פוטנציאל נזק נוסף או אף סיכון לקורבנות בנפש או בגוף.

מבחינת היקף הרכוש, אין מדובר בהיקף גבוה אולם יש לתת את הדעת לכך שמדובר ברכוש של ציבור קהילתי המתפללים, באי בית הכנסת, שידענו כי היכולת לרכשו אינה גבוהה והוא נאסף בד"כ כטיפין טיפין.

14. מבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, ניתן למצוא מנעד ענישה, בהתאם למנעד הנסיבות הקונקרטיות. עם זאת, מצאתי לנכון לציין מקרים אלו:

בת.פ. (ת"א) 11524-12-12 מדינת ישראל נ' מזרחי (3.3.2013) נדון עניינו של נאשם שהורשע במספר פריצות לבתי כנסת ועוד. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה שתחתיתו ב- 5 חודשי מאסר לכל התפרצות לבית כנסת וגניבה ממנו, ולגבי רומו של המתחם - עד 16 חודשים. בית המשפט המחוזי לא התערב במתחם עצמו אולם החמיר בעונש הכולל ל- 40 חודשי מאסר [עפ"ג 15532-04-13]. בקשת ערעור שהוגשה על ידי הנאשם נדחתה [רע"פ 5139/13 מזרחי נ' מדינת ישראל (19.8.2013)].

בע"פ (חי') 14386-02-13 מדינת ישראל נ' אייזנברג (7.4.2013) נדון עניינו של נאשם בעל עבר פלילי מכביד שהורשע בחמישה אישומים של פריצה לבתי כנסת וגניבת קופות צדקה למטרת מימון סמים. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם שנע בין 2-4 חודשים ועד 6-8 חודשי מאסר בגין כל אירוע. בית המשפט המחוזי לא התערב במתחמים אולם החמיר בסופו של דבר בעונשו הכולל של הנאשם ל- 24 חודשי מאסר.

בעפ"ג (חי') 40239-08-15 מדינת ישראל נ' סאהג'יאן (11.11.2015), נדון עניינו של נאשם שפרץ בשני מועדים שונים לבית הכנסת ועקר מדחן של מזגן המכיל מטבעות לצורך הפעלת המזגן. למקרה זה צורף תיק נוסף בו הואשם הנאשם לפריצה לבית. בית משפט קמא קבע מתחם אחד כולל לשני התיקים. מתחם הענישה נע בין 12 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר. בערעור, מתחם הענישה הכולל לשני האירועים נותר על כנו עם זאת, בית המשפט המחוזי נתן דעתו כי היה על בית משפט קמא להפריד בין הפריצה לבית הכנסת לפריצה לבית ולקבוע מתחם שתחתיתו 6 חודשי מאסר.

במחוזנו:

בת"פ (ב"ש) 3713-02-10 מדינת ישראל נ' אמרילאט (21.9.2010) ניתן גזר הדין לפני תיקון 113 בחוק העונשין. באותו מקרה נדון עניינו של נאשם, נעדר עבר פלילי, מכור לסמים ולא לכוהול שהורשע בתשעה אישומים של פריצה לבתי כנסת שונים וגניבה מתוכם ואישום נוסף של החזקת סמים לצריכה עצמית. בית המשפט השית על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות לצד עונשים נלווים.

15. בהקשר זה, של מדיניות הענישה הנוהגת, יש לזכור כי הענישה הנוהגת היא רק אחד מבין השיקולים בקביעת המתחם ובוודאי שהמתחם אינו קביעה מתמטית ויש לבחון כל מקרה לגופו, בשים לב לשיקולים הפרטניים של

17. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה [השוו לעניין זה: רע"פ 2396/16 **שבת נ' מדינת ישראל** (27.3.2016); רע"פ 4949/15 **מקדסי נ' מדינת ישראל** (17.3.2016)].

16. **במכלול השיקולים, אני סבור כי יש לקבוע את מתחם העונש ההולם לאישום הראשון כמתחם שתחתיתו ב- 4 חודשי מאסר ורומו ב- 16 חודשי מאסר.**
מתחם העונש ההולם בעבירת התפרצות וגניבה לבית המגורים - האישום השני

17. בקביעת מתחם העונש ההולם **באירוע השני**, גם כאן אביא בחשבון את העובדה שההתפרצות בוצעה באופן המעיד על תכנון מוקדם ואין מדובר בפרצה שנקרתה בדרכו של הנאשם אלא בהתפרצות בה עדיין נדרש מאמץ ואף תעוזה, נוכח שהקורבן הוא קרוב משפחה. גם במקרה זה ההתפרצות היתה אגב פגיעה ברכוש (קריעת רשת), בשעות שבהן קיימת אפשרות למפגש. מנגד, המפגש עם הקורבן, ככל שהיה מתרחש, היה מפגש למעשה עם קרוב משפחה ואני סבור כי אין להשוות זאת למפגש עם קורבן אנונימי.

18. לא הובאו נתונים לגבי מידת ההצטיידות הנאשם האמצעי פריצה או נשק חם או קר.

19. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד הרחב. מתחמי הענישה שנקבעו במחוזנו אינם אחידים והם תלויי נסיבות. אציין כי עיינתי ובחנתי גם את הפסיקה שהוגשה על ידי מי מהצדדים.

ברע"פ 8399/15 **קדוש נ' מדינת ישראל** (19.5.2016), נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר הורשע בעבירות התפרצות למקום מגורים בכדי לבצע גניבה, גניבה והיזק לרכוש במזיד. הנאשם גנב סכום כסף ותכשיטים בעלי ערך סנטימנטלי מיוחד. בית משפט השלום קבע שם מתחם עונש הולם, בנסיבות העניין, **שנע בין 12 חודשים ועד 36 חודשי מאסר בפועל.**

ברע"פ 1276/13 **שושן נ' מדינת ישראל** (20.2.2013), המערערים הורשעו בשורת מעשי פריצה וגניבה מבתים, בית משפט השלום קבע מתחם ענישה לכל אירוע שנע בין **10 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל.** מתחם זה אושר בבית המשפט המחוזי ונותר ללא התערבות בית המשפט העליון.

ברע"פ (חי') 17277-02-13 **מדינת ישראל נ' פסחוב** (2.5.2013), התקבל ערעורה של המדינה על קולת העונש שהושת על הנאשם, שהורשע בביצוע עבירה של התפרצות לבית מגורים בצוותא כדי לבצע עבירה. בית משפט השלום גזר על הנאשם **12 חודשי מאסר בפועל**, חלקם בחופף וחלקם במצטבר לעונש אותו ריצה באותה עת. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והחמיר את עונשו של הנאשם ל- **15 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש אותו ריצה הנאשם באותה עת.**

ובמחוזנו:

בת"פ (מחוזי ב"ש) 10890-03-14 **מדינת ישראל נ' טלקר ואח'** (1.10.2014), שם הנאשמים פרצו לבית מגורים במועד בו בעלי הבית נעדרו ממנו ונכנסו לבית ללא רשות באמצעות מפתח שנמצא בארון מחוץ לבית המגורים. הם נטלו מחשב נייד, טאבלט, תכשיטי זהב, מכשירי ניידים, שעון, פנקס שיקים ומכשיר סוני פלייסטיישן. שם נקבע מתחם ענישה הנע **בין 12 חודשי מאסר ועד 36 חודשי מאסר בפועל.** במועד אחר הגיע נאשם 1 לבית אביו כשאין איש בבית ונטל משם מכשירי מחשבים, ניידים ועוד פריטים. לאירוע זה נקבע מתחם ענישה שנע בין **3 חודשי מאסר ועד 20 חודשי מאסר בפועל.**

בת"פ (מחוזי ב"ש) 27781-04-14 **מדינת ישראל נ' אלשראונה** (6.9.2015), שם הורשע הנאשם במסגרת צירוף תיקים, בהתפרצות בנסיבות מחמירות, בשוד בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר ושהות בלתי חוקית. הנאשם פרץ לבית דרך מרפסת כשהוא נושא עמו תיק ומוט ברזל והחל לגנוב חפצי ערך וזאת בזמן שדיירי הבית נכחו בבית

בעודם ישנים. בית המשפט קבע מתחם ענישה לכל אחד מאירועי הפריצה והגניבה הנע בין **6 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל**.

בת.פ. (ב"ש) 45007-07-13 **מדינת ישראל נ' רסד** (2.6.2014) נדון עניינו של נאשם שהתפרץ לבית כשהוא עוטה כפפות וגנב מתוכו רכוש רב תוך פירוק מכשירי טלוויזיה. חברי, כב' השופט א. דורון, קבע מתחם עונש הולם לאותו אירוע שנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר. מתחם זה אושר בנסיבות האירוע על ידי בית המשפט המחוזי [עפ"ג 31638-07-14].

בת.פ. (ב"ש) 32397-10-12 **מדינת ישראל נ' סרוסי** (8.2.2016) נדון אירוע התפרצות דומה וקבעתי מתחם עונש הולם שנע בין 6 ל- 18 חודשי מאסר.

בת.פ. (ב"ש) 58436-07-15 **מדינת ישראל נ' סרוסי** (24.1.2016) קבע חברי, כב' השופט י. עטר מתחם עונש הולם לעבירה דומה של התפרצות וגניבה, שנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר.

בת.פ. (ב"ש) 13955-06-15 **מדינת ישראל נ' אבו רקייק** (4.2.2016) אומצו ע"י חברי, כב' השופט ד"ר י. ליבדרו מתחמים שתחתיתם ב- 6 עד 8 חודשי מאסר ועד ל- 24 חודשי מאסר, בגין מקרים דומים.

בת.פ. (ב"ש) 13751-04-14 **מדינת ישראל נ' לנגה** (9.10.2016) נדון נאשם במספר רב של אישומים ועבירות רכוש, חלקן בעבירות של התפרצות וגניבה מבתי מגורים. ביחס לעבירות אלו, קבע חברי, כב' השופט ד. בן טולילה, מתחם עונש הולם של בין 12 ל- 30 חודשי מאסר. אם כי, הנסיבות באותו מקרה היו חמורות יותר משלפנינו.

20. בבואי לשים את השיקולים דלעיל על כפות המאזניים, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת (אולם, כאמור, לא רק) אני קובע את מתחם העונש ההולם **לאירוע השני למתחם שנע בין 6 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל**.

קביעת מתחם לעבירת התפרצות לבניין שאינו דירה במסגרת האישום השלישי

21. המחוקק קבע עונש של עד 7 שנות מאסר בגין עבירת התפרצות וגניבה מבניין שאינו מגורים. הערכים המוגנים דומים לאלו שעניינם במקומות מגורים, אם כי כאן כולל רף הענישה גם את עבירת הגניבה עצמה וברור כי היא נתפסת כפחותה בחומרתה העקרונית ביחס לעבירת ההתפרצות לבית מגורים. ועדיין, יש לבחון את מירב השיקולים כפי שהוצגו לעיל ויהיו מקרים שבהם המתחמים דווקא יהיו גבוהים יותר בשל התקיימות נסיבות מחמירות כגון צוותא, תחכום, תעוזה, היקף הנזק ועוד.

22. בקביעת מתחם העונש ההולם **לאירוע השלישי** יש גם כאן להביא בחשבון את העובדה שההתפרצות בוצעה באופן המעיד על תכנון מוקדם ואגב קשירת קשר וצוותא חדא עם אחר. השניים הגיעו בשעת לילה מאוחרת למקום ידוע וספציפי, חבושים בכובעי קפוצ'ון להסתיר פניהם ומצוידים בעגלה לאיסוף השלל. הם שברו מנעול דלת וגנבו מוצרים בשווי 1,200 ₪ וכל זאת ללא חשש מפני תפיסה. מדובר בנסיבות מחמירות לאירוע והכל מתוך רצון לכסף זמין ומהיר על מנת לממן סם.

הנזק שנגרם אינו מועט אולם ראינו רב ממנו וכך גם עוצמת הפגיעה ביתר הערכים המוגנים.

23. עיון ברף הענישה מלמד על מנעד רחב, בשים לב כאמור לשיקולים השונים שהם שונים ממקרה למקרה. מצאתי לנכון להציג מקרים אלו:

ברע"פ 7709/12 **סולטאן נ' מדינת ישראל** (4.11.12), נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע בביצוע עבירה של התפרצות לבניין או מבניין, שאינו מקום מגורים או תפילה ובגניבה, והוטלו עליו **22 חודשי מאסר בפועל**.

בעפ"ג (מח' מרכז) 45586-02-14 **טרנוב נ' מדינת ישראל** (13.5.14), התקבל ערעורו של נאשם, שהורשע בהתפרצות למשרדי חברה ועוד. הוא נידון לשנתיים מאסר בפועל, כולל הפעלת 12 חודשי מאסר על תנאי. בית המשפט המחוזי הקל בעונשו, והוא נידון ל-18 חודשי מאסר בפועל, כולל הפעלת מאסר על תנאי.

בת"פ (פ"ת) 19161-02-11 **מדינת ישראל נ' עיסא** (29.7.13), נדון נאשם שהתפרץ ביחד עם אחר למוסך וגנב משם ציוד, ל-6 חודשי מאסר.

ובמחוזנו:

בעפ"ג (ב"ש) 4687-05-15 **ג'מאעין נ' מדינת ישראל** (9.9.2015) נדון עניינו של נאשם שהתפרץ למאגר מים בכך שחתך את הגדר והסורגים למבנה המאגר בכוונה לבצע גניבה. הוא גנב מהמקום שני מצברים וכתוצאה ממעשיו הפסיק מאגר לפעול במשך 4 ימים ונגרם נזק למטעים ולכרמים. מתחם העונש ההולם שנקבע בערכאת הערעור היה מתחם שנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי ב"ש) 3985-06-12 **מדינת ישראל נ' פחמאוי** (10.3.2013) נדון עניינו של נאשם שהתפרץ לשורה של בתי עסק. בית המשפט השית על הנאשם עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, הופעל מאסר על תנאי וזאת לצד עונשים נלווים.

בת"פ (ק"ג) 5621-09-13 **מדינת ישראל נ' ליטבינוב** (2.1.14) נגזר דינו של נאשם שהתפרץ לבית ספר תוך עקירת סורג חלון המבנה ופירוק דלת וגנב 3 מקרנים. הנאשם נידון ל-12 חודשי מאסר בפועל.

24. בשים לב לעובדה שהמעשה בוצע בצוותא, באישון לילה, תוך תכנון והצטיידות מראש באמצעים, ובשים לב להיקף הנזק ולמדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע את מתחם העונש ההולם לאירוע השלישי למתחם **שנע בין 5 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשי מאסר בפועל.**

קביעת מתחם העונש ההולם לעבירת הפציעה כשעבריין מזויין והחזקת סכין - באישום הרביעי

25. כאמור, אישום זה עניינו בכך שהנאשם פצע את חברו (שותפו, אפג'ר) כשהאחרון ישן. הוא דקר אותו בסכין בירכו כיוון שלא השיב לו את האופניים. לאחר מכן סייע לו לחבוש את פצעו.

26. במקרה דנן, הערך המוגן שנפגע הנו שמירה על גופו של אדם ובטחונו.

27. לחומרה יש להביא בחשבון את העובדה שהנאשם הגיע למקום כדי לבצע את המעשה, כשהוא מצוייד כאמור בסכין. הוא ניגש לקורבנו בעת שישין וללא יכולת התנגדות ממשית. הנזק שנגרם ממשי וגם הפוטנציאל לסיכון הקורבן היה גבוה.

מנגד, יש להביא בחשבון את העובדה שהקורבן לא נדרש להגיע לחדר המיון והסתפק בחבישה בקופת חולים ובהחלמה עצמית. יש להביא בחשבון גם את החרטה שהנאשם הביע בעצם חבישתו בעצמו את פצעו של חברו.

28. על החומרה שבפתרון סכסוכים באמצעי אלימות עמד בית המשפט העליון בע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (27.10.2011):

" בית משפט זה שב וקבע, בפסקי דין רבים מספור, כי יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך אלימות. ... המסר החד-משמעי שעל בתי המשפט להעביר הוא כי לא ניתן להשלים, בשום מקרה, עם פתרון סכסוכים באלימות ובכוח הזרוע, ועל כן בדין נתן בית משפט קמא משקל מרכזי בגזר הדין לחומרת מעשיו של המערער".

חומרה רבה אף מיוחסת לשימוש בסכין. נוהג זה של תת תרבות הסכין יש לשרש וזאת בין היתר על ידי סנקציה עונשית הולמת שכן כפי שראינו בענייננו, המרחק בין החזקה סתם של הסכין לשימוש בסכין הולך ומתקצר [השוו: 6720/04 **מדינת ישראל נ' זחאיקה** (3.11.2014)]. ולכן, הרתעה ממשית של הציבור גם בדמות פגיעה בחירותו של היחיד תהא עדיפה [השוו גם ע"פ (חיפה) 3192/08 **מדינת ישראל נ' עמראן** (12.6.2008)], תוך מתן בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה [ע"פ ע"פ 3585/13 **מדינת ישראל נ' הררי** (26.4.2015)].

29. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד הרחב. ובכל זאת, מצאתי לנכון לציין מקרים אלו:

בת"פ (פי"ת) 39653-02-14 **מדינת ישראל נ' אלמו** (16.7.2015), הורשעה נאשמת בפגיעה כשעברין מזויין. הנאשמת הניפה סכין לעבר המתלוננת שניסתה להגן על עצמה אך להב הסכין פגעה בלחיה ונגרם לה חתך עמוק. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 10 ל- 24 חודשי מאסר.

בת"פ (י-ם) 2301-05-12 **מדינת ישראל נ' לבן** (28.4.2015), הורשע נאשם בעבירה של פגיעה כשעברין מזויין וזאת לאחר שבעקבות ויכוח דקר את המתלונן באמצעות סכין בחזהו וברגלו. מתחם העונש ההולם שנקבע לאירוע נע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר.

בת"פ (חי') 55285-11-14 **מדינת ישראל נ' אבו עואד** (29.12.2015), הורשע נאשם בעבירה של החזקת סכין, תקיפה בצוותא, איומים ופגיעה כשעברין מזויין. הנאשם תקף את המתלונן, היכה בפניו ופצע אותו באמצעות סכין בירך. מתחם העונש שנקבע נע בין 6 ל- 12 חודשי מאסר.

ובמחוזנו:

בע"פ 4364/15 **יעקובי נ' מדינת ישראל** (8.11.2015) נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות החזקת סכין, גרימת חבלה בנסיבות מחמירות. המערער תקף את המתלונן באמצעות חפץ חד ופצע אותו בגופו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין שנתיים ועד 5 שנים מאסר בפועל.

בע"פ 5024/12 **מסעאד נ' מדינת ישראל** (30.10.2012), המערער הורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. ויכוח שהתפתח בין המערער למתלונן הביא את המערער לדקור את המתלונן באמצעות סכין ובכך לפצוע את גופו. בית המשפט המחוזי (ב"ש) גזר על המערער שנת מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. הערעור על העונש נדחה ובית המשפט העליון הותיר העונש על כנו.

בת"פ (מחוזי ב"ש) 16606-05-15 **מדינת ישראל נ' לזרב** (18.1.2016) נדון נאשם שדקר את המתלונן באמצעות סכין במהלך עימות מילולי. מתחם העונש ההולם שנקבע היה בין 22 ל- 36 חודשי מאסר.

בע"פ (ב"ש) 54738-08-15 **אביטבול נ' מדינת ישראל** (9.12.2015) נדון מקרה בו הנאשם הגיע לחנות בשר והתווכח עם המוכר. בשלב מסוים הוא נטל סכין שהיתה מונחת על הדלפק ודקר את ידו הימנית של המתלונן וגרם לו חבלה שאילצה ניתוח. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל ומתחם זה אושר בבית המשפט המחוזי.

בת"פ (מחוזי ב"ש) 50503-09-12 **מדינת ישראל נ' סבג ואח'** (26.10.2014) נדון עניינם של נאשמים שהורשעו במעשי אלימות זה כלפי זה תוך שימוש בסכין וגרמו נזקים גופניים קשים זה לזה. בית המשפט קבע מתחם ענישה שונה לנאשמים, שנעו בין 18 ועד ל- 36 חודשים.

30. בנסיבות המקרה שלפנינו ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת אני קובע את מתחם העונש ההולם לאירוע הרביעי למתחם **שנע בין 10 חודשי מאסר ועד 20 חודשי מאסר בפועל**.

גזירת הדין

עמוד 10

31. הנאשם כבן 43 ולחובתו עבר פלילי מכביד. הוא ריצה עונשי מאסר בפועל. עבר מכביד זה (בתחום העבירות בהן הורשע) אינו מאפשר לקבוע עונשו בתחתית מתחם העונש ההולם, והתחושה היא שרק עונש מאסר ארוך ומרתיע יגן על החברה מפני המשך מעלליו של הנאשם ומפגיעתו באנשים תמי לב החפים מפשע בשגרת חייהם.

32. עם זאת, העתירה המרכזית של הנאשם ושל שירות המבחן היא לסטות ממתחמי הענישה ההולמת, מטעמים של שיקום, נוכח ההליך הארוך והמוצלח שעבר הנאשם, לגמילה ולשינוי אורח חיים.

33. בטרם יבחן בית המשפט את העונש ההולם בשים לב גם לשיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה, יש לבחון את האפשרות לסטות ממתחמי העונש ההולם [ע"פ 2918/13 דבס נ' **מדינת ישראל** (18.7.2013)].

סטייה ממתחמי הענישה מטעמי שיקום מכוח סעיף 40 ד בחוק העונשין

34. תיקון 113 בחוק העונשין מציב את עקרון ההלימה והגמול כעקרון על בגזירת הדין ובענישה, וזאת ביחס ליתר השיקולים. עם זאת, בסעיף 40ד בחוק העונשין, נקבעה אפשרות לסטות ממתחמי הענישה מעקרון הגמול וההלימה וזאת מטעמי שיקום. תכלית סעיף זה הינה בחינת אפשרות שילובו של הנאשם בחזרה בחברה, מקום בו עבר הליך משמעותי של שיקום והוא אינו מסכן עוד את החברה. המחוקק היה ער לסטייה מעקרונות ההלימה, ולאפשרות להעדיף את השיקום במקרים החריגים על פני עקרון ההלימה, ועל מנת שתיוותר האפשרות כחריגה, קבע שני תנאי סף חלופיים אפשריים: שהנאשם כבר "**השתקם**" (היינו - עבר בהצלחה הליך שיקום) או ש"**יש סיכוי של ממש שישתקם**" (היינו - קיומה של אפשרות אמיתית המעוגנת במציאות ומבוססת על הערכה טובה, ולא שאיפות בעלמא) [ראו גם לעניין זה י. ואקי ו. רבין, "**הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא**", הפרקליט נב (תשע"ג), בעמ' 446 - 447]

בע"פ 8641/12 סעד נ' **מדינת ישראל** (5.8.2013) נקבע על ידי כב' השופט א. רובינשטיין כי -

" ... אין רוח התיקון, החל על כלל הענישה, דוחקת כל עיקר את רגלי השיקום, ואדרבה במקרים המתאימים לכך כל המשקם הרי זה משובח, וכאן תפקידו המאזן והמשקלל של בית המשפט, בסיועו הטוב של שירות המבחן; ואל נשכח, כי בסופו של יום הענישה, גם בנסיגות האחדה. השיקום - שתועלתו גם לציבור, שהרי אם החוטא לא ישוב לסורו יינה מכך לא רק הוא אלא גם הכלל - אינו יכול איפוא להישכח ... "

35. בענייננו, העבירות בהן הורשע הנאשם הן עבירות חמורות ואין להקל בהן ראש. בוודאי כאשר מדובר במספר אירועים נפרדים שפגעו במספר קורבנות. כאמור, הנאשם בעל עבר פלילי מכביד ומכור לסמים עוד מתקופת בחרותו, והיה שקוע במעגל העברייני תקופה לא מבוטלת ואף כאמור, ריצה עונשים ומאסרים בפועל.

עם זאת, הנאשם הוכיח בעברו כי השיקום בעניינו אפשרי. הוא צלח הליך טיפולי לפני כעשור ואף הצליח במשך תקופה לא מבוטלת של כעשור להשתלב בדרך חיים נורמטיבית, להקים משפחה ולנהל עסק עצמאי, וזאת עד למועדי העבירות דנן. יוצא, שקיים סיכוי של ממש ששוב יצליח הנאשם להשתקם.

36. התיק היה קבוע כבר למתן גזר דין ליום 1.11.2016. ואולם, משסברתי שהשעה מוקדמת מדי הוריתי על דחיית מתן גזר הדין על מנת לבחון את המשך ההליך השיקומי.

לשמחתי, עדכון שירות המבחן מיום 26.12.2016 מלמד שאכן הנאשם ערך שינוי באורחות חייו, נרתם מתהליך השיקום ובעל מוטיבציה גבוהה להמשיך בטיפול הן בתחום ההתמכרות לסם והן בתחום הזוגי. עולה מהתסקיר המעדכן, כי הנאשם עבר את שלב ג' ומחודש נובמבר גם עבר מההוסטל לדירת מעבר, והוא מעוניין כעת להשתקע בכפר סבא ביחד עם משפחתו.

בשיחה שערך שירות המבחן עם אשתו של הנאשם עולה, כי אשתו תומכת בו ובהליך הטיפולי והשיקומי בו הוא מצוי ועל אף הקושי היא נכונה לעבור עם הילדים לכפר סבא.

שירות המבחן התרשם כי יש ביכולת הנאשם להיתרם מהמשך הקשר הטיפולי והתהליך שעבר עד כה עזר לו להיחשף לניהול אורח חיים נורמטיבי ואף פיתח מודעות לגורמים המהווים עבורו סיכון. על מנת לא לפגוע בהליך בו מצוי הנאשם, שירות המבחן לא בא בהמלצה להשית על הנאשם עונש בדמות צו שירות לתועלת הציבור וזאת על מנת שהנאשם יוכל לצלוח את ההליך הטיפולי ולמנוע פגיעה במידת הפניות שלו להליך.

ביחס לעונש בדמות פיצוי למתלונן, שירות המבחן סבור כי הנטל הכספי בשלב זה בו מצוי הנאשם ומשפחתו יהווה נטל על המשפחה כולה ועלול להוות גורם שיפריע להצלחת ההליך השיקומי.

משכך, המלצת שירות המבחן הסופית היא להאריך את המאסרים המותנים ולהורות על צו מבחן לתקופה של שנה, שבמהלכה הנאשם יהיה בקשר עם שירות המבחן ועם גורמי הטיפול בדירת המעבר. עוד המליץ להשית על הנאשם התחייבות כספית.

37. מחד, עקרון ההלימה, כשהוא עומד בפני עצמו, מחייב להרחיק הנאשם מהחברה על מנת להגן על החברה ועל הנאשם מפני עצמו ולו לזמן קצוב מפני מסוכנותו. עם זאת, אני סבור כי זהו המקרה החרג שיש להעדיף את פתח התקווה שנטע ההליך הטיפולי הממושך שעבר הנאשם, שנראה היום שצלח ושיש סיכוי טוב שהנאשם יתמיד בו, לאחר שגם נכון לשינוי גאוגרפי של מרכז חייו.

השתכנעתי שהנאשם יודע היום לזהות מצבי סיכון להישנות התנהגותו ורצונו לאחר תקופת שיקום ממושכת, לצאת מהדפוס העברייני - הוא רצון כן, ומשפחתו אף תומכת בדרך חיים נורמטיבית חדשה זו.

התמיכה שזוכה לה הנאשם מאשתו [אגב הטיפול הזוגי], כפי שעולה הן מעדותה של אשתו והן מתסקירי שירות המבחן, והירתמות המשפחה באופן מלא להליך השיקום, אגב העתקת מקום המגורים, מגבירה את התחושה בדבר סיכויי ההצלחה לשמר את ההליך השיקומי גם לעתיד.

במצב דברים זה, שליחתו של הנאשם למאסר, ולו בדרך של עבודות שירות, תפגע אנושות בדרכו השיקומית והחברה תקבל לידיה את אותו נאשם ישן ורע, שיש בו כדי סכנה. על כן, נראה בעיני עדיף היום לחברה לחבק לחיקה את הנאשם במסגרת השיקומית, למען יוכל הוא ומשפחתו להיתרם מהחברה ולתרום לה.

38. משכך, סבורני כי זה המקרה להעדיף את עקרון השיקום ולא לגדוע את התהליך הטיפולי בו עדיין נמצא הנאשם. מטעמים אלו, מצאתי לסטות ממתחמי הענישה כפי שקבעתי לארבעת האירועים ולאמץ את המלצת שירות המבחן. היום יאמר בית המשפט לנאשם: "**אנחנו לא נוותר לך אך גם לא נוותר עליך**".

הנאשם יהיה מחויב להמשיך בהליך הטיפולי ואם לא ימלא אחר צו המבחן, יחזור לבית המשפט ויתקיים דיון מחודש בעונש. זו ההזדמנות לנאשם ולמשפחתו להתגייס לשם הצלתו. בית המשפט יפתח לנאשם את פתח התקווה אולם יהיה עליו להמשיך לגייס את כוחותיו ולהוכיח כי מסוגל הוא.

בהקשר זה, של תקופת המבחן, אני סבור כי בנסיבותיו של הנאשם שלפנינו יש לקבוע תקופת מבחן ארוכה מזו שהמליץ שירות המבחן, וזאת בשים לב לצורך לשמר לאורך תקופה את הליך השיקום הארוך שעבר. משכך, אקבע את תקופת המבחן ל- 18 חודשים.

39. כיוון שמצאתי מקום להעדיף את שיקולי השיקום בנסיבותינו, אין לי צורך לבחון את שאלת החפיפה שבין המתחמים השונים שקבעתי.

הארכת המאסרים המותנים

40. הכלל הוא שאם עבר נאשם "עבירה נוספת" תוך "תקופת התנאי" והורשע בה, על בית המשפט להפעיל את המאסר המותנה. סעיף 56(א) בחוק העונשין מתיר לבית המשפט להימנע מהפעלתו של מאסר מותנה, ולצוות תחת זאת, מטעמים שיירשמו, כי תקופת התנאי תוארך לתקופה נוספת כל עוד מדובר בהרשעה הראשונה של

עמוד 12

הנאשם בעבירה הנוספת.

בעניינינו, מדובר בנאשם אשר נמצא במעגל העבריינות כ- 25 שנים וריצה מאסרים בפועל לסירוגין. סעיף 85 בחוק העונשין מאפשר לבית המשפט להאריך יותר מפעם אחת של תקופת התנאי שמתיר סעיף 56 בחוק העונשין, שעה שיש סיכוי לשיקום האדם העובר טיפול למשתמשים בסמים, ועלול להיגרם לו נזק חמור אם ייאסר וזאת בתנאי של היעדר סיכון לשלום הציבור, ובכפוף לתסקיר מבחן ולצו מבחן [ראו: כב' השופט א. רובינשטיין ברע"פ 10853/06 מדינת ישראל נ' אמיר גנאים (22.1.2007)].

41. ההחלטה לסטות ממתחמי הענישה, מחייבת שלא להפעיל את המאסר המותנה על מנת שלא לחבל בעקרון השיקום, ולפיכך אני מורה על הארכת המאסרים המותנים בת.פ. 48348-01-12 ובת.פ. 47860-03-12.

הפעלת התחייבות מת.פ. 48348-01-12

42. הנאשם חתם על התחייבות להימנע מעבירות אלימות, איומים והיזק לרכוש במזיד במסגרת תיק 48348-01-12 [5/ת] והתחייבות זו בתוקף היום.

43. סעיף 76 בחוק העונשין שעניינו גביית סכומי התחייבות קובע בהאי לי שנא:

" התחייב אדם לפי סעיף 72 להימנע מעבירה, ולאחר מכן בית משפט הרשיעו בעבירה שהתחייב להימנע ממנה או קבע כי הוא ביצע את העבירה כאמור אך לא הרשיעו, יצווה בית המשפט שהרשיע או שקבע כאמור, על תשלום סכום ההתחייבות; ..."

ההתחייבות הינה כעונש על תנאי ומשהוצגה ואין עליה מחלוקת, על בית המשפט להפעילה, ובעניין זה ראו גם ע"פ 70683/06 מדינת ישראל נ' מרקין אלכסנדר (7.3.2007):

" לא בכדי קבע המחוקק כי בבואנו להפעיל מאסר על תנאי, עדיין מסור לבית המשפט שיקול הדעת, אם אכן יש מקום לשלוח את הנאשם אחר סורג ובריח, בגין עבירה נוספת ... שונים הדברים בבואנו לדון בשאלה של תשלום כספי. כאן אין מדובר בשלילת חירותו של אדם, אלא בחיוב כספי אשר בית המשפט מצא לנכון להטילו על תנאי בהליך קודם, ומהווה ... כעין "קנס על תנאי". "

הכלל הוא אם כן שיש להפעיל את ההתחייבות כולה.

במקרה שלפנינו, לא נטען ולא הובאו בפני כל נימוקים המצדיקים סטייה מהדרך הקבועה בסעיף 76 בחוק העונשין.

אני מודע לכך שמדובר בהטלת עיצום כספי שהוא משמעותי על הנאשם במצבו כיום. עם זאת, אני סבור שיש חשיבות לעיצום משמעותי, שפריסתו תהיה לאורך זמן ותזכיר לנאשם חודש בחודשו את חשיבות ההתמדה בהליך השיקום.

כיוון שכך, אני מוצא להפעיל את התחייבות מת.פ. 48348-01-12 בסך כולל של 4,000 ₪.

סוף דבר - גזר הדין

44. נוכח כל האמור, משהעדפתי את האפיק השיקומי ומצאתי לנכון לסטות ממתחם העונש ההולם, מטעמי שיקום, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

(א) צו מבחן למשך 18 חודשים. במסגרת צו המבחן יהיה על הנאשם להמשיך בהליך הטיפול ולמסור בדיקות שתן בהתאם להוראות שירות המבחן.

כמובן שייאסר על הנאשם לעבור כל עבירה שהיא (מכל סוג) ואם יעבור עבירה כלשהי (מכל סוג שהוא), או

שלא יקיים אחר הוראות שירות המבחן - ניתן יהיה להפקיע את צו המבחן ולדון בעונשו מחדש, על כל רכיבי הענישה.

(ב) אני מחדש את המאסר המותנה של 6 חודשים שהוטל על הנאשם בת.פ. 48348-01-12 ואת המאסרים המותנים של 7 חודשים ו- 3 חודשים שהוטלו על הנאשם מת.פ. 47860-03-12 וזאת למשך שנתיים מהיום.

(ג) אני מפעיל את ההתחייבות בסך כולל של 4,000 ₪ מת.פ. 48348-01-12 והיא תשולם כקנס שאני קובע תקופה של 40 ימי מאסר תמורתו. סכום זה ישולם ב- 20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.4.2017 ובכל 1 לחודש שלאחר מכן ואם לא ישולם אחד התשלומים במועד, תעמוד היתרה לפירעון מיידי ויתוספו תוספות פיגור כחוק.

(ד) הנאשם יחתום על התחייבות חדשה להימנע מעבירות אלימות ורכוש (למעט עבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב). התחייבות זו תהא בסך של 3,000 ₪ ובתוקף למשך 3 שנים ואם לא תחתם בתוך 10 ימים ייאסר הנאשם למשך 30 ימים לשם כפייה.

על הנאשם לסור כעת למזכירות לחתום על ההתחייבות וכן לקחת שוברי תשלום ולא תשמע טענה שלא קיבל שוברים אלו בדואר.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

**ניתנה והודעה היום י"ג טבת תשע"ז,
11/01/2017 במעמד הנוכחים.
איתי ברסלר-גונן, סגן נשיאה**